

Till
Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
103 33 Stockholm

e-post: ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Alvik 13 maj 2024

Yttrande

Över ” Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m.” (SOU 2024:15)

Diarienummer: Ju2024/00372

Sveriges kristna råd är en paraplyorganisation som samlar 27 medlemskyrkor och 3 observatörer i Sverige, med sammanlagt över 6 miljoner medlemmar. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter.

Förslagen i betänkandet berör Sveriges kristna råd i högsta grad, eftersom vissa av våra medlemskyrkor är helt beroende av utländsk arbetskraft för att kunna säkerställa sina medlemmars rätt till religionsutövning.

Synpunkter på förslaget

Sammanfattning

Sveriges kristna råd

- *efterlyser* ett undantag gällande lönekravet för ”präster, ordensfolk och dylikt” direkt i utlänningslagen

Vidare *avstyrker* vi förslaget att avskaffa spårbyte och *anser* att frågor kring ändamålsenligheten av ett lönekrav nära medianlönen kvarstår.

Kommentar

Ett lagstadgat undantag för "präster, ordensfolk och dylikt"

Som vi har anfört i tidigare remissvar¹ och i dialog med utredaren skulle det föreslagna lönekravet direkt och i hög grad påverka flera av våra medlemskyrkor som är beroende av utländsk arbetskraft. I många av våra medlemskyrkor tjänstgör präster, pastorer, eller ordensfolk från andra länder, både inom och utanför EU/EES. Flera av dessa har unika språkliga, kulturella eller andra kompetenser som inte finns att tillgå inom Sverige.

Praxis och resurser i dessa medlemskyrkor medför att vedertagna löner ofta ligger under det föreslagna lönekravet på medianlön. Här är det viktigt att påminna om den presumtiva anställdas sammanlagda villkor. Hos våra medlemskyrkor finns olika praxis och ordningar som innebär försörjningsstöd bortom enbart lönenivån. Så har exempelvis den Romersk-katolska kyrkan enligt sin interna rättsordning ett eget försörjningsansvar för samtliga präster och ordensmedlemmar. Det innebär i praktiken att Katolska kyrkan står som garant för de utländska prästernas och ordenssystrarnas försörjning, till exempel när det gäller bostad eller om det skulle uppkomma någon större, oförutsedd utgift.

Det är också viktigt att komma ihåg att emedan den enskilde förvisso är anställd av kyrkan, med allt vad det innebär av arbetsrättsliga ramar, så är relationen mellan den präst- eller ordensvigde och sin kyrka av en annan och långt djupare karaktär än ett klassiskt anställningsförhållande.²

Det aktuella lagförslaget medger möjligheten till undantag utifrån "rådande praxis." Utredningen föreslår att en förteckning över yrken som aktuellt kan komma i fråga för ett sådant undantag årligen tillhandahålls regeringen av migrationsverket.

Vi ser några utmaningar med detta förslag, som innebär att migrationsverket och arbetsförmedlingen ska bedöma huruvida det råder brist på vissa yrkeskompetenser bland trossamfunden. Dels är det en ordning som riskerar att bli administrativt betungande, speciellt för mindre samfund med väldigt specifika behov som skulle behöva göras gällande, dels kräver en sådan bedömning en betydande kompetens hos ansvarig myndighet i fråga om de olika samfundens strukturer och liv.

För att långsiktigt kunna trygga vårt arbete efterlyser vi därför att ett sådant undantag gällande lönekravet för "präster, ordensfolk och dylikt" skrivs direkt in i lagtexten. På så sätt säkerställs att undantagsbestämmelser som är nödvändiga för många människors religionsutövning inte blir förmån för återkommande förändringar utifrån politiskt styre eller myndigheters årliga översyn.

Om regeringen önskar koppla ett lönekrav till sådana undantag, så anser vi det lämpligt att utgå från utredningens alternativa förslag gällande undantagna yrken, alltså att lönekravet uppgår till 50% av medianlön.

¹ <https://www.skr.org/ett-hojt-forsorjningskrav-for-arbetskraftsinvandrare/>

² En liknande insikt uttrycks i Migrationsverkets RS/084/2021, Särskilda krav för att beviljas permanent uppehållstillstånd, s. 21-22. I det rättsliga ställningstagandet står att läsa att "exempelvis munkar och nunnor" bör undantas försörjningskravet, då det för denna personkategori inte anses rimligt att uppställa ett försörjningskrav.

Avskaffandet av systemet med spårbyte

Sveriges kristna råd avstyrker förslaget att avskaffa systemet med så kallat spårbyte.

Att en människa som har etablerat sig på arbetsmarknaden behöver lämna landet och sin anställning och ansöka om uppehållstillstånd utifrån är i många fall samhällsekonomiskt oskäligt och drabbar individer hårt på ett personligt plan. Systemet med spårbyte adresserar bland annat dessa problem, och tar samtidigt hänsyn till att olika migrationskäl kan samverka i enskilda människors liv.

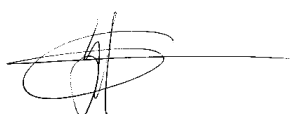
Utredningen har endast haft i uppdrag att se *hur* systemet med spårbyte kunde avskaffas, och saknar därför avväganden om huruvida det ens *bör* avskaffas. Enligt Riksrevisionens granskning "Spårbyte i migrationsprocessen – kontroller och uppföljning (RiR 2022:21)" bedöms systemet nå rätt målgrupp. De brister som framkommer i granskningen kunde åtgärdas utan att avskaffa systemet i sin helhet.³

Kvarvarande frågor om de höga lönekraven

Tidigare utredningar om arbetskraftsinvandring har haft en uttalad ambition att minska utsattheten bland vissa arbetskraftsinvandrare, en ambition vi delar. Vi ifrågasätter dock att ett höjt inkomstkrav verkligen adresserar denna utmaning. Även nuvarande remiss hänvisar till betänkandet *Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m.* (SOU 2021:88), som konstaterar att ett höjt inkomstkrav "inte är ändamålsenligt för att motverka det missbruk som utredningen har kartlagt."

Utredningen (5.9.1) anger flera betydande skäl som talar "för ett lägre lönekrav" än medianlönen som nämns i direktivet. Till skillnad från utredningens direktiv påpekar också flera remissinstanser behovet av arbetskraftsinvandring till lågavlönade yrken.⁴ En anställning ska förstås garantera god försörjning, men vi noterar att flera frågor gällande ändamålsenligheten med och konsekvenserna av förslaget kvarstår.

För Sveriges kristna råd

Sofia Camnerin, generalsekreterare, telefon: 08-453 68 01

Handläggare: **Benjamin Ulbricht**, telefon: 08-453 68 08

³ Den pågående översyn av försörjnings-/lönekravet är ett exempel på en sådan åtgärd. Övriga brister, så Riksrevisionens rapport, kan till stor del härledas till – och således adresseras genom – förbättrade rutiner och kontrollverksamhet hos Migrationsverket.

⁴ Se exempelvis remissvaret från Svenskt näringsliv på SOU 2024:15.